

ÇÖRÇİL İLACI

Erdoğan TOKMAKÇIOĞLU

İkinci Dünya Savaşı'nda Hitler'in işlerinin iyiden iyiye ters yüz olmaya başladığı, müttefiklerin Sicilya'ya çıktıkları, Türkiye'de Ankara'da yayımlanan hükûmetin ve partinin gazetesi *Ulus*'ta savaş haberlerinin "Müttefiklere göre", "Miğferlere göre" başlıkları altında, tarafsız kalmaya çabalanaarak verildiği; ekmek, gaz ve bezin vesikayla olduğu; "başbakan"a "başvekil", "Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı"na "Sıhhat ve İçtimai Muavenat Vekâleti" denildiği günlerdeydik...

Vilayetimizin en büyük, en tanınmış nahiyesinde bakkal dükkânımız vardı... İlkokulun üçüncü sınıfındaydım... Okuldan eve geldiğimde annemi üzgün ve telaşlı gördüm. Annem; ateşlenip öksürmeye başlayan kardeşimin üstüne kat kat yorgan, battaniye filan örtmüş, alnına sirkeli tülbentler koymuş, ona nane limon kaynatıp içirmiş, ne yapıp ne ettiyse yüksek ateşle öksürüğün üstesinden gelememişti. Üzüntüsünün ve telaşının nedeni buydu. Akşam ezanından sonra babam eve geldiğinde kümesteki piliçlerden birini kesti; annem, tavuk suyuna limonlu şehriye çorbası pişirip kardeşime birkaç kaşık zorla içirdi. Benden dört beş yaş küçük zavallı kardeşim; ateşler içinde yatıyor, fersiz gözleriyle bizlere melul mahzun bakmaktan başka bir şey yapamıyordu. Annemle babam kardeşimi iyileştirebilmek için ne yapabileceğini konuşurlarken anneannemin önerisi kabul edildi; kardeşime okuyup üflemesi için nahiyenin "*nefesi en güçlü hocası*", bizden iki sokak ötede oturan, Merkez Caminin imamı Oflu Hacı Nurullah Hoca Efendi'nin çağırılmasına karar verildi. Hocayı çağırma işi de bana düştü. Bir koşu giderek Hoca Efendi'yi alıp eve getirdim. Bir karış uzunluğunda top sakallı, siyah cüppeli, uzunca boylu, uzun sivri burunlu, sarı saçlı, şivesi bizim buralara pek uymayan biriydi Hoca Efendi... Babam onu doğruca erkek kardeşimin

yattığı odaya götürdü. Oflu Hoca, ilk iş olarak odanın tüm pencerelerini açtı-
tırıp içeriyi adamakıllı havalandırdı. Elini kardeşimin alınına götürüp ateşine
baktı. Annem; başında beyaz başörtüsü, kardeşimin hastalığını anlatırken
Hoca Efendi başını eğe sallaya annemi dikkatle dinledi. Annem susunca ba-
bama dönen Oflu Hacı Nurullah Hoca Efendi; “Nazar”, dedi, “Uşağa nazar
değmiş!”... Odanın köşesindeki minderinde bağdaş kurmuş, olup biteni izle-
yen anneannem, herkesin iştebileceği ölçüde kendi kendine söylendi: “De-
ğer tabii!.. Kaç kere söyledim, o kenafir gözlü Kamburların Gülsüm gelmesin
bir daha bizim haneye!.. Gelip de küçük oğlana bakıp bakıp ona ‘Amanın ne
güzel çocuk!’ diye sevmesin!.. Severse al işte!.. Nazar da değer, her bir şey de...
İşte böyle düşer kalır yataklara!” ... Annem, eliyle ona “Sus!” işareti yaparken
Oflu Hoca, anneanneme hiç aldırmayarak bir dua mırıldanmaya başladı...
Duayı bitirip “Amin!” dedikten sonra annemden boş bir bakır sahan istedi.
Annemin bir koşu getirdiği sahana, cebinden çıkarttığı yağlı kâğıda sarılı
siyah, tohum gibi bir şeyler döküp bir kibritle bunları tutuşturdu. Bakır sa-
hanı eline alıp tüten dumanları bir süre odada dolaştırdı. İçeriye hoş, değişik
bir koku sardı sarmaladı. Hoca, sahandakileri söndürdükten sonra babama
da “Bu üzerlik dumanı”, dedi, “Nazar için bire birdir... Nazarı, martın piresi
gibi yapar... Nasıl mart içeri, pire dışarıysa bu duman içeri, nazar da dışarı!”...
Babam, anlasa da anlamasa da başını sallaya sallaya onayladı Hoca Efendi’yi.
Oflu, anneme seslenerek “Bu uşağın nazarlığı yok mu?” diye sordu birden...
Annem önce şaşırıp duraksadı, şöyle bir düşündü ve: “Şey”, dedi, “Vardı... Bir
altın ‘Maşallah’ıyla, okunmuş mavi bir göz boncuğu vardı, toplu iğneye geçiril-
miş. Oğlan süttten kesilince kaldırıp sandığa koymuştum!”... Hoca, “Tez”, dedi,
“götür onları!”... Oflu Hoca, her nedense “getir”e “götür”, “götür”e “getir” di-
yordu; hemen bütün memleketlileri gibi; annem bunu bildiğinden gidip kısa
sürede bir çengelli iğneye takılı “Maşallah”la göz boncuğunu getirdi... Oflu
Hacı Nurullah Hoca, biraz da yüksek bir sesle “Üç Gulhuvallahü bir Elham”
okuduktan sonra nazarlığın çengelli iğnesini “Destur bismillah!.. Elemtere fiş,
kem gözlere şiş!” diyerek kardeşimin omzuna ilişti. Anneme kardeşimin iç
çamaşırlarını sık sık değiştirmesini, tavuk suyuna çorba içirmeyi sürdürme-
sini tembihleyip babamın avucuna sıkıştırdığı bir kâğıt parayı aldıktan sonra
evden ayrıldı. Ayrılır ayrılmaz da anneannem oturduğu minderden anneme:
“Bu Oflu Hoca”, dedi, “yanlış söylüyor!”... Annem, kardeşimin yorganını dü-
zeltip alınına sirkeli tülbendi yerleştirdikten sonra merakla sordu: “Neymiş
yanlış söylediği?”... Anneannem, “Elemterefiş”, dedi, “Elemterefiş, kem gözlere
şiş dedi”... “Eee; ne diyecetti ki?”... Anneannem, minderinde 99’luk tespihini
çekerken annemi yanıtladı: “Elemtere keyfe fiş, kem gözlere şiş demesi lazım-
dı”... Annem fazla üstelemedi, “Öyledir herhâlde” demekle yetindi... Gel ge-

lelim anneannem söylediklerinde direniyor; tespih çekmeyi, hocayı eleştirmeyi sürdürüyordu: “*Adam yanlış işler yapıyor!... Sanırım nefesi de o kadar kuvvetli değilmiş! Zaten yakında anlarınız kuvvetli olup olmadığını!*”... Annem, boynunu büküp kaşlarını da hafifçe çatarak annesinden hocaya verip veriştirmesini kesmesi için ona çıkıştı: “*Yeter artık, lütfen sus anne!*”... Anneannem, bir süre susup hiç konuşmadı... Neden sonra minderinden kalkıp kardeşimin yattığı yer yatağına doğru yürüdü. Ateşler içindeki kardeşim için anneme: “*Bari*”, dedi, “*şuncağazın yorganını aç; biraz zor da olsa, elinden tutup fukaranın kıcını kaşı!*... *Niye dersin her kim kendi kıcını kaşırsa uğradığı, uğrayabileceği nazarın defolup gitmesi için gerekli yol açılır!*”... Annem, dediğini yaptı. Kardeşimin yorganını, daha doğrusu yorganları ve öteki örtüleri şöyle bir açtı; elini tutup zar zor da olsa ona kalçalarını kaşırması gibi yaptırdı!... Sonra da yine sıkı sıkıya örttü üstünü...

O gece annem, kardeşimin yattığı yere bitişik bir döşek serip geceyi orada geçirdi. Sabah ben okula giderken o, kardeşimin terden sıılsıklam olmuş iç çamaşırlarını değiştiriyor; anneannem odadaki minderinde, elinde tespihi hafifçe mırıldana mırıldana Kur’an okuyordu. Babam, çoktan evden çıkıp dükkânı açmaya gitmişti.

O gün kardeşim ateşler içinde bitkin bitkin yatarken anneannemin hepsini “iyi saatte olsunlar”a bağladığı beklenmedik aksi olaylar birbirini izledi. Şöyle:

Babamın dükkânında, depo bölümünde bilinmeyen bir nedenle yangın çıktı. Bereket fazla zarar vermeden babamın ve etraftaki komşu esnafın katkı ve çabalarıyla söndürüldü.

Okulda teneffüste top oynarken ayak bileğim fena hâlde burkulup davul gibi şişti. Eve ancak iki arkadaşımın yardımıyla ve bir sopayı dayanak yapı yapı gidebildim.

Anneannem, kendisine “ahretlik” dediği komşumuz Emine Hanım teyzenin ona Kâbe’den getirdiği, küçük taneli, her namazın ardından “Süphanallah, Süphanallah” diye diye çektiği 99’luk “kadın tespihi”ni kaybetti. Aramadığı yer kalmadıysa da bulamadı!

Annemin sol kolu, yemek pişirirken devrilen kaynar suyla haşlanarak yandı.

O topal ayağımla eve geldiğimde içeri girer girmez, ortada hiçbir sebep yokken, holdeki büyük boy aynası tam ortasından çat diye çatlayıp ikiye bölündü.

Akşamüstü -başımıza art arda gelen bu kaza, belalardan olacak- bizim ev; konu komşu, hısım akraba, bildik tanıdık, dost ahbap dolup taşıtı... Sanki ölü eviymişçesine komşulardan bize sini sini yemek gönderenler bile oldu!... Burkulan ayak bileğime, zeytinyağı ile yoğrula yoğrula elde edilmiş hamuru koyup bir bezle sıkı sıkı bağladı komşu teyzeler!... Evdeki bütün dış macunları sıkılıp annemin yanmış koluna sürüldü!... Anneannemin 99'luk tespihinin aranmadığı yer kalmadı ama tespih yine bulunamadı!... Millet sıraya girip babama "Geçmiş olsun!" dedi... Tüm bu hengâme sırasında kan ter içinde yorgan döşek yatan kardeşimin sırlıslık olan iç çamaşırlarını değiştirmeyi unutmadı annem. Anneannem ise ona iteleye kakalaya bir iki kaşık, içine tavuk eti didilmiş, limonlu tavuk suyu çorbası içirdi... Eve gelenler gittikten, biz beş kişi yalnız kaldıktan sonra kolay kolay konuşmayan isteklerini, duygularını, düşüncesini davranış ve bakışlarıyla belli eden babam; kısa ve okunaklı, kararlı, çok net konuştu: "Evcek nazara uğradık! Gereken yapılacaktır!"... Ben, çekine çekine ama hayranlıkla babama baktım; anneannemle annem başlarıyla onu onayladılar; kardeşim yattığı yerde inleye, oflaya öksürdü durdu... Sonra kardeşim dışında herkes sustu...

Kardeşim "nazar" yüzünden hastalanıp yataklara düşeli üç gün geçmiş; evde herkesin bir gün içerisinde başına gelen aksilikler buna eklenince yaşıntımız alt üst olmuştu... Üstelik, annem ne denli çaba sarfetse sirkeymiş, çorbaymış, tavukmuş, omza nazarlıkmış, iç çamaşırları sık sık değiştirmemiş bir yarar sağlamıyor; kardeşimin durumunda bir değişiklik olmuyordu... Tam tersine yüzü daha da sararmış, gözleri göz çukurlarına çökmüş, eli kolu zar zor hareket eder olmuş, güç bela konuşmaya başlamıştı!...

Olup biteni düşünüp, bir yandan da burkulan ayağıma hayıflanırken, anneannemin beni yanına çağırıp bana anlattığı bir masal allak bullak eyledi beni!... yani öylesine bir masal anlattı ki anneannem, kötümserlik kuyularına düşüp çırpınmamak imkânsızdı... Hey Allah'ım!... Neymiş?... Bir varmış, bir yokmuş, vakti zamanında memleketin tekinde bir padişahla güzel karısı yaşarlarmış. Bunların her yıl dünya güzeli bir çocukları doğuyor ama her nedense birkaç gün yaşadıktan sonra ölüp gidiyormuş!... İyi mi?... Derken sarayın büyücüsü, çocukların nazar değdiği için öldüklerini söylemiş ve bundan sonra doğacak çocuğa ne annesi ne de babası nazar etmezse -yani bakmazsa, hiç bakmazsa- çocuk yaşayacak, yoksa o da ölecekmış!... Derken giderken padişahla karısının nur topu gibi bir erkek çocukları dünyaya gelmiş... Çocuğa, nazarları değmesin, değip de onun ölümüne neden olmasın diye annesi de babası da çocuğa hiç bakmamışlar... Bakmadıkları gibi saray celladı padişahın fermanıya hem padişahın hem de karısının gözlerine

mil çekip onları kör etmiş!... İyi mi?... Kör etmiş!... Niye mi?... Yeni doğan çocuklarına bakıp bakıp ona nazar değdirerek ölümüne neden olmasınlar diye!... Böylelikle ana baba kör olmuşlar ama çocuk da ölmemiş, büyüyüp memleketin başına geçerek babasının yerine padişah olmuş!... Anneannemin bana neredeyse zorla anlattığı bu masal içimi kararttı, suratımı asmama neden oldu... Anneannem, “Üzülme”, dedi, “söylediğim bir masaldır; masal dediğin bir meseldir; kızım sana söylüyorum, gelinim sen anladır; masal olsun, mesel olsun sahici değildir, gerçek değildir, hayaldir, düştür!”... Böyle dedi anneannem ama ben yine de içim buruk, üzüldüm kaldım öyle... Kardeşim, ateşler içinde yatıp sık sık da öksürmesini sürdürdü... Annem, nerden bulmuşsa bulmuş, bir kap eşek sütünü mutfakta kaynattı, kardeşime bir fincan kadarını içirdi!... Buuu!... Kardeşim o sütü içerken ben içmişim gibi bir tuhaf oldum... Annem, diş macunundan sonra haşlanmış koluna sızma zeytinyağı sürüp tülbentle sarıp sarmaladı...

O akşam babam, eve biraz erken geldi... Yangının dükkândaki zarar ziyanını derleyip toparlamış, eve de elindeki kocaman, kâğıtlara sarılı bir paketle girmişti... Paketi salondaki masanın üzerine koyup özenle açtı. Anneannem, annem, ikisinin etekleri arasından da ben babamın getirdiklerine merakla baktık... Babam, her zamanki gibi kısa konuştu: “*Bunlar nazar için!*”... Eve neler getirmişti babam, neler... Dikkatle baktım masadakilere: Bir at nalı!... Sıkı sıkıya bağlanmış bir bağ Taşköprü sarımsağı!... Üzerinde eski Türkçe harflerle “Maşallah” yazılı büyücek, camlı, çerçevesi yaldızlı bir levha!... Elim büyüklüğünde, içi boş bir kaplumbağa kabuğu!... Deniz kıyısındaki kumluklarda filan bulunan dört beş şeytan minaresi!... Yassı, kocaman mavi göz boncuğu!... Bir tutam çitlenbik ağacı kabuğu!... Evdeki herkes için ayrı ayrı hazırlanmış, siyah muşambaya sarılı, beş küçük boyun muskası!... Beş altı kurt dişi!... Birkaç ufak şap parçası!... Altı yedi küçük göz boncuğu!... Annem babama sordu: “*Eee, nölacak şimdi?*”... Babam yanıtladı: “*Şimdi görürsün!*”... Babam; ilk iş olarak o koca göz boncuğunu, at nalını, Taşköprü sarımsaklarını, yavru kaplumbağa kabuğunu, iki şeytan minaresini, iki kurt dişini ve çitlenbik ağacı kabuklarını paslanmaz ince telle sıkı sıkıya birbirine bağlayıp hepsini bir demet yaptı... Merdiveni sokak kapısına dayayıp kapının tam üstüne bu demeti duvara çaktığı bir temel çivisine özenle bağladı... “Maşallah” levhasını salonun girişinin karşısındaki duvara, herkesin kolayca görebileceği bir hizaya astı... Beş küçük boyun muskasını, birer göz boncuğunu, bir kurt dişini birbirine bağlayıp bunları herkesin omzuna ister görünür ister görünmez bir şekilde iliştiğini istedi...

Olan biteni merakla izliyordum... Babam akşam namazı için abdest tazelemeye gittiğinde anneannemden babamın bütün bunları üzerimize çöreklenmiş nazarın defolup gitmesi için yaptığını öğrendim...

Kardeşimin yatağa düşüşünün sanırım beşinci gününde de durumunda yine bir değişiklik olmadı. Olmadı ama bacak bileğimdeki şişlik sanki biraz inmiş, çektiğim sancı da hayli azalır gibi olmuştu... O gün okula gitmedim... Ertesi gün cumartesiydi... Annem, evi baştan sona “kırklamaya” karar verdiğini söyledi... Nedir diye sordum şu “kırklamak”... Adamakıllı temizlemek, paklamak, tekrar tekrar yıkayıp sudan geçirmek demekmiş!... Sabah erkenden eve iki komşu ablayla bir teyze geldi. Üçünün de üstlerinde, bizim buralarda kadınların iş, temizlik neyi yaparlarken giydikleri şalvarlar vardı. Babam, çoktan işe gitmişti. Anneannemle ben kardeşimin yattığı odaya çekildik... Dört kadın -başlarında annem- ellerinde tel, kıl fırçalar, bezler, süpürgeler, arap sabunları, içi boş ya da su dolu kovalar; kolları sıyrık, ayakları çıplak, evdeki tüm odaların halılarını, kilimlerini, örtülerini kaldırıp başta tahta taban döşemeleri, etrafı bir giriştiler temizlemeye... Allah Allah!.. Kadınların dördü de sanki temizlik değil savaş yapar gibiydiler!... Akşama dek bütün evi yıkaya, paklaya, temizleye temizleye, arındıra arındıra gıcır gıcır, pırıl pırıl, misler gibi yapa yapa bir hâl oldular... Evimizin tekrar tekrar sudan geçirilerek yıkanmamış en ufak bir noktası bile kalmamıştı neredeyse!... Alacakaranlık çökmeden önce “kırklama” etkinliği sona erdi!... Her yeri baştan sona, tepeden tırnağa, A'dan Z'ye, tabandan tavana, köşeden bucağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya yoğun bir -içine lavanta kolonyası katılmış- arapsabunu kokusu kapladı!... Babam, “kırklama”dan pek hazzetmediğinden, o akşam yemeğini dışarda yedi; gece geç vakitlere kadar da kahvede arkadaşlarıyla oturdu...

Pazar sabahı kardeşimin durumunda yine bir değişiklik olmadı. Annem ona sabah yine zorla bir iki kaşık içinde didilmiş tavuk eti bulunan limonlu çorba içirdi... Derken babam, cebinden bir kutu çıkartarak anneme uzattı ve “Oğlan”, dedi, “*bunun içindeki hapı içsin!*”... Babamın anneme verdiği, o günlerde bakkalarda bile satılan, soğuk algınlığına, öksürüğe, ateşe iyi geldiği denilen *Gripin* adlı bir ilaçtı... Annem, bir kâsenin içine doldurulmuş bu beyaz renkli toz hâlindeki ilacı didine uğraşa, kardeşime zorla içirmenin üstesinden geldi! Zavallı kardeşim, ilacı içtikten sonra bağırıp çağırılmayı, haykırıp inlemeyi kesti; önce gözlerini yumdu, çok geçmeden kendinden geçip uyudu gitti...

Kardeşimin hastalığı, dükkân deposunda yangın çıkması, annemin kolunun haşlanması, ayak bileğimin burkulması, anneannemin tespихinin

kaybolması, boy aynasının çatlaması nazar yüzünden olduğunu söylüyordu annem. “*Bize fena hâlde nazar değdi!*” diyor, başka bir şey demiyordu. Bir ara anneme “*Nazar nedir ki?*” diye sordum... Şuymuş: Uğursuzluk, fenalık, kötülük, illet, hastalık, zarar ziyan, bela getirdiğine inanılan bazı kişilerin bakışlarındaki etkileyici, çarpıcı, öldürücü gizemli güç!... Daha çok da mavi gözlülerin nazarları değermiş!... Nazar dediğin herkese, özellikle bebeklere, çocuklara; başarılı, mutlu, güzel ve yakışıklı kişilere, evcil hayvanlara, mala mülke, hatta cansız nesnelere de zarar verebilirmiş! Nazar; kıskançlık, çekemezlik, olumsuz başka duygularla değdiği gibi aşırı sevgi, hayranlık nedeniyle de değebilirmiş... Bu yüzden kırkı dolmamış yani doğuşundan kırk gün geçmemiş bebekler kimseye gösterilmezmiş... Güzel, şirin, sevimli çocuklar “*Amanen ne güzel çocuk!*” filan diye sevilmez, onlara “*Aman ne çirkin çocuk!*” denirmiş; nazar değmesin diye!... Babam, bize değip duran nazarlardan korunmamız için alıp getirmiş o at nalını, sarımsakları, şeytan minarelerini, yavru tospağa kabuğunu, muskaları filan... Daha önemlisi, anneannem asıl şunu haber verdi: Pazartesi günü tüm nazarlardan kökten kurtulmamız için evde hepimiz adına kardeşime kurşun dökülecekti!...

Pazartesiye ipe çektim... Pazartesi sabah erkenden anneannemin “*Ocaklıdır, el almıştır!*” dediği, mahallede herkesin tanıdığı Kurşuncu Nuriye teyze, kurşun dökme için geldi bizim eve!.. Olabildiği kadar yakından onu izlemeye başladım...

Kurşuncu Nuriye teyze ilk önce beraberinde getirdiği bohçasından beş altı parça kurşun çıkartarak bunları bir kepçeye doldurup gaz ocağında sıvılaştıncaya dek ısıtıp eritti... Anneannemle annem, başta kardeşimin üzerine bir çarşaf gerdiler... Ardından içine yarısına kadar su doldurulmuş bir hamam tasıyla bir ayna, bir iki dilim ekmek, tuz, kömür ve bir baş kuru soğan bulunan bir kalbur, hastanın başının hizasında, havada öyle tutuldu... Kurşuncu Nuriye teyze kardeşime yaklaştı, elindeki kepçenin içindeki erimiş kurşunu “*El, benim elim değil; Fadime Ana'nın eli!*” diyerek suyla dolu hamam tasına boca etti!... Erimiş kurşun, suya değer değmez “*Cass!*” diye bir ses duyuldu, tıstın buhar yükseldi, sıvı kurşun hemen katılışp değişik değişik biçimler aldı... Kurşuncu Nuriye teyze, gözleri kurşunlarda, kulağı hamam tasından çıkan seslerde bir süre öyle kaldı; sonra şöyle dedi: “*Gözlerim gördü, kulaklarım işitti, hasta üşümüş; Cenab-ı Rabbilâlemin'den niyaz; hastalık sürsün az!.. Kaçsın gitsin her bir nazar!*”... Sonra kısa bir dua okuyup “*Amin!*” dedi, iki eliyle yüzünü sıvazladı... Kurşun dökme işi, hasta kardeşimin dizleri ve göbeğinin hizasında, bir de sokak kapısının eşliğinde üç kez tekrarlandı... Kalburun içindeki ekmek, bizim sokaktan hiç eksik olmayan

köpeklerden birine yedirildi... Tuz, kardeşimin içtiği çorbaya ekildi... Kömürle soğan boş bir arsaya bırakıldı... Hamam tasındaki sudan azar azar kardeşimin kollarına, yüzüne, ellerine sürüldü... Artan su, bizim evin kedilerine soğutulup içirildi... Nuriye teyze hamam tasındaki katılaştırmış kurşunlardan bir iki ufak parça alarak “*Bunu hastanın cebine koyun, üç gün orda kalsın!*” dedi...

Annem, bir çıkın içindeki parayı eline sıkıştırıp Nuriye teyzeyi selamletti...

Akşam yemeğinin ardından babam, sofrada herkesi şaşırta bir şey yaptı. Cebinden, üzerinde Türkçe olmayan yazıların yer aldığı bir etiket bulunan, içi sıvı dolu küçük bir cam şişeyi çıkardı... Şaşkınlığımızın asıl nedeni; babamın kısa, okunaklı, kesin değil hayli uzunca bir konuşma yapması oldu!.. Şöyle dedi babam: “*Bu ilaç şişesinin bir eşi bir hafta önce bizim Jandarma Komandanı Astsubay Üst Çavuş Ali Rıza'nın İngiltere'deki kardeşi tarafından ta oralardan gönderildi!... Bundan, nicedir hasta yatan Nahiye Müdürü Hüsnü Bey'e birkaç kez iğne yapınca Müdür Bey ayağa kalkmış!... Tamam mı?... Az sonra sağlık memuru Sıhhiye Kenan gelecek, bizim küçük oğlana bundan iğne yapacak... İlacın adı, hani İngiltere'nin başında olan adam var ya onun adı; 'Çörçil ilacı'!... Dua edin bizim hasta da iyileşip kalsın ayağa!...*”

Hepimiz birbirimize, kendinden geçmiş yatıp duran kardeşime, babama, babamın elindeki “Çörçil ilacı”na baktık...

Yarım saat geçti geçmedi, sağlık memuru Sıhhiye Kenan çıktı geldi. Kardeşime bir doz “Çörçil ilacı” iğnesi yapıp “*Geçmiş olsun!*” diyerek ertesi sabah yine gelmek üzere evden ayrıldı...

Sıhhiye Kenan; salı ve çarşamba önce sabah, sonra akşam dört kez yine gelip kardeşime “Çörçil ilacı”nın iğnesini yaptı!...

Merakla bekliyorduk. Herkes evde kardeşimin iyileşmesi için dua ediyordu... Burkulan ayak bileğim neredeyse bütün bütün iyileşmiş, değnek kullanmadan okula gidip gelmeye başlamıştım...

Perşembe ikindi vakti, okuldan eve döndüğümde herkesin beklediği mucize gerçekleşti!... Kardeşim kendine geldi... Yattığı yerde doğruldu, bağdaş kurup oturdu... Sevincten ne yapacağını şaşırarak anneme: “*Bana üzüm hoşafı pişir!*” dedi kardeşim... Terlemesi durmuş, ateşi düşmüştü... Akşam babam; durumu görünce sevincini her zamanki gibi fazla belli etmedi, sadece yine uzun olmayan, kısa ve okunaklı konuşarak “*İngilizlerin nihayet hayrı dokundu, Çörçil ilacı işe yaradı!*” dedi... Anneannem “*Ne İngiliz'i ne*

Çörçil ilacı!.. Nazarlıklar, muskalar, boncuklar, sarımsaklar, şeytan minareleri, üzerlik otu, yavru kaplumbağa kabı, at nalı, hele o kurşun dökme var ya, hani ettiğimiz o dualar var ya, üzerimize çöküp çöreklenmiş nazarları sildi, süpürdü, temizledi, yok etti, kovdu, kovaladı, defetti; görürsünüz fazla sürmez, benim tespih de bulunacaktır, gelinimin yanan kolu da iyileşecektir!"... Annem, kardeşime bir tencere üzüm hoşafı yaparken "Kır belini Ali Dayı, kır belini vay! Sar kolunu Ali Dayı, sar kolunu vay!" diye türküye başlayıp parmaklarını şıkırdata şıkırdata oynamaya kalktıysa da babamla göz göze gelince bu işten vazgeçti...

Birkaç gün sonra kardeşim kendini hayli toparlayıp ayağa kalktı, yüzüne kan geldi, iştahı açıldı; evde, bahçede bir iki derken sokakta da mahalledeki arkadaşlarıyla oynamaya başladı... Babam dükkâna, ben okula gidip geldik... Annemin yanık kolu iyileşmeye yüz tuttu... Anneannem tespihini buldu!... Babam, hole, çatlayan boy aynası yerine yesyeni bir boy aynası aldı... Belli, bilinen yaşantımızı fazla dert tasa olmadan sürdürdük...

Derken İkinci Dünya Savaşı bitti...

Almanlar yenildi... Hitler intihar etti!...

"Vilayet"e "il", "kaza"ya ilçe", "nahiye"ye "bucak", "başvekil"e "başbakan", "Sıhhat ve İçtimai Muavenat Vakâleti"ne "Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı" demeye başladık; ekmek, gaz, bez vesikayla değil serbest satılır oldu... Babam dükkânı hayli büyüttü. Anneannem öldü. Annem biraz daha yaşlandı... Kardeşimle ben okullarımızı bitirdik, elimiz ekmek tuttu... Askere gidip geldim...

1965 yılında, İkinci Dünya Savaşı'nın bitişinden tam yirmi yıl sonra, bizim "Çörçil" diye söyleyip yazdığımız İngiliz devlet adamı, İkinci Dünya Savaşı yıllarının İngiltere başbakanı "Sir Winston Leonard Spencer Churchill" o yıl öldü! Churchill'in öldüğü günlerde okuduğum bir gazete yazısı hâlâ ezberimdedir. Şöylesine bir yazı: "Antibiyotik bir ilaç olan penisilin, 1929'da Alexandre Fleming tarafından bir rastlantı sonucu bulundu. Penisilin, ilk defa İkinci Dünya Savaşı yıllarında İngiltere Başbakanı Churchill'in yakalandığı zatürree hastalığının iyileştirilmesi için kullanıldı!..."

Hep düşünmüşümdür...

Kim bilir, belki de Türkiye'de de ilk defa bizim Nahiye Müdürü ve kardeşimin hastalıklarının iyileştirilmesi için kullanılmıştır o zamanlar "Çörçil ilacı" denilen penisilin!..